

Naročnina listu: ==
 Celoletno . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celoletno . . . K 15.—
Posamezne številke
 " 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne pettivrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ::: popust :::

„Straža“ izhaja v poz-
 deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Korotška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Boj za Karpate.

Povsod v Karpatih hudi boji. — V južni Bukovini uspešno prodiramo. — Naše čete zavzele bukovinsko mesto Kimpolung. — V zahodni Galiciji zapustili Rusi Tarnow. — V Jadranskem morju naši zrakoplovci napadli francoski dovoz. — S srbskega bojišča nobenih poročil. Pomorski boji med Nemci in Angleži.

Hrvatsko-slovenski klub

Dne 4. februarja je bila v Ljubljani zbrana pod predsedstvom načelnika dr. Korošca parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba. Poleg načelnika dr. Korošca so bili navzoči državni poslanci: dr. Dulibič, dr. Krek, Fon, dr. Šusteršič in Grafenauer. O seji smo prejeli to-le poročilo:

Najprej je poročal načelnik dr. Korošec o političnem položaju in raznih posredovanjih pri osrednji vladi. Nato je parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba obširno razpravljala o sedanjih političnih razmerah v monarhiji s posebnim oziranjem na hrvatsko-slovenski narod. Dolgotrajne debate so se udeležili vsi člani parlamentarne komisije. Napravili so se važni sklepi, med drugimi tudi glede na cenzuro in nove davke. Sklepi se svoječasno objavijo. Splošno se je obžalovalo, da se vsaj za par dni ne skliče državnega zbora, da bi ljudski zastopniki, ki stoje na politično najbolj ogroženi točki monarhije, v tem za monarhijo in razvoj hrvatsko-slovenskega naroda odločilnem času povedali svoje mnenje.

Nato se je zelo natančno razpravljalo o gospodarskih težnjah posameznih pokrajin, ki so zastopane v Hrvatsko-slovenskem klubu.

Glede na aprovizacijo civilnega prebivalstva se je povdarjalo, da se je dualizem skazal v tem oziru kot najnevarnejša ovira. Vojaška uprava ima možnost, da enotno nastopa glede rekvizicije živil v obeh državnih polovicah, dočim nima naša državna polovica nobenih pravic, da bi za svoje civilno prebivalstvo rekvirirala živila na Ogrskem. Navajali so se slučajji, da se je zadnje čase na Ogrskem za naše prebivalstvo kupljeno žito rekviriralo in sicer tako, da so dotične naše tvrdke imele

pri tem občutno škodo. Vsled teh razmer so vse dosežanje vladne naredbe ostale brez vsakega haska. Tudi „Družba za nakup in rekvizicijo živil“, ki bi imela delokrog samo v naši polovici, bi nikdar ne dosegla svojega namena in zato so se vsi zastopniki hrvatsko-slovenskega ljudstva v parlamentarni komisiji izrekli, da naj vojaška uprava svoja na Ogrskem rekvirirana živila oddaja tudi za civilno prebivalstvo tostranske državne polovice. Obžaluje se posebno, da ne vodimo nikake konsumne statistike. Nujno se navetuje, naj vlada takoj izda tarifarne odredbe, s katerimi se bo preprečilo do zdaj marsikje poskušano oškodovanje prebivalstva od strani mlinarjev. Za aprovizacijo Primorske in Dalmacije se je zelo občutno skazala pomanjkljivost prometnih sredstev. Dalmacija, ki potrebuje približno en milijon stotov žita na leto, je malodane popolnoma odrezana od drugega sveta.

Glede na vojaške davke se je izražala želja, da se glede oprostite za gospodarstvo nujno potrebnih moških oseb postopa tako, kakor na Ogrskem, kjer se take osebe oproščajo vojaške službe. Navetuje se, naj se pred vsem za građnjo cest in za razne druge vojaške potrebe porablja vojni ujetniki in se tako ohranijo poljedelstvu in vinogradništvu neobhodno potrebne delavske moči. Vojni ujetniki bi se dali tudi uspešno uporabiti pri različnih melioracijskih podjetjih. Naročilo se je predsedstvu, da naj posreduje za nabavo močre galice, oziroma perociča. Obžalovalo se je, da je poljedelski minister dobavo vina za vojaštvo, katerega ima Ogrska dve tretjini, mi pa samo eno tretjino dobaviti, izročil neki dunajski tvrdki, ne pa naravnost producentom na veliko škodo zlasti vinarskega združenstva. Načelnstvu se je tudi naročilo, da z ozirom na mnogobrojne pritožbe kmečkega ljudstva posreduje, da se takoj izdajo izvr-

šilni predpisi k že objavljeni vladni naredbi, s katero se je določilo, da se doslej najete živali in vozovi odkupijo.

Parlamentarna komisija bo v kratkem zopet nadaljevala svoja posvetovanja.

Proti carinski skupnosti.

V Pragi so se sešli dne 3. februarja zastopniki nemškega, avstrijskega in ogrskega kmetijskega stanu ter se posvetovali o carinsko-političnih vprašanjih, ki so sedaj na dnevnem redu ali pa postanejo v najbližji bodočnosti pereča. Od nemške strani se je povdarjalo, da mora biti v bodoče glavno vprašanje, kako preskrbeti prebivalstvo z živili, ne pa kako kolikor mogoče izvažati. Misel carinske skupnosti z Nemčijo se je od vseh strani odklonila.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 7. februarja.

Že zadnjič smo v glavnem naslovu povedali, da stojimo na severnem bojišču pred velikimi dogodki. Ob celi črti: od izhodnih Beskidov (Dukla-prelaz) do zahodne Bukovine je sedaj velika bitka v teku. Naši potiskajo sovražnika na celi gališki črti ob Karpatih nazaj proti severu. Nekateri vojni poročevalci pravijo, da bo avstrijska armada kmalu stala v zahodni Galiciji v dolini reke San, v srednji Galiciji pred Przemyslom in v Bukovini v dolini reke Dnjestr. Avstrijci imajo po ruskih poročilih zbranih na karpatskem ozemlju do 500.000 mož.

Rusi pripravljajo v kotu naše gališke bojne črte Dukla—Gorlice hud protinapad, istotako tudi na črti Uszok—Vyskov. Proti tem točkam pošiljajo Rusi močna ojačenja. Armada generala Boroeviča, v

tudi jaz. Ni šlo, prišlo mi je slabo. Takoj pa že zopet se glasi povelje: „Naprej!“ V švarmliniji pridemo do neke prijazne vasi, kjer se naj zakopljemo, kakor se glasi povelje. Lačni in žejni smo hudo delali tri ure in šlo je kopanje dobro od rok, ker železna volja in sila premore veliko.

Jaz in četovodja Mar greva gori v vas, ki se je imenovala Kožuna in je ležala na majhni višini, si iskat deske in drug les za pokritje naših okopov. V vasi je bilo ob hišah polno sadja. Hvala Bogu, praviva in si ga nabereva, oziroma se prej najeva. Pa ne mislite, da sva to storila brez dovoljenja. Pred prvo hišo je namreč stala deklica čedne zunanosti. In jaz kot uljuden vojak jo vprašam, če smeva vzeti — seveda bi bila vzela sadje tudi brez dovoljenja — in potem še to in ono. Ko ji zatrdim, da bomo pognali moskale nazaj, odkoder so prišli, mi de veselo: „Božja mamka vam pomoz!“ Ko dobiva, kar sva iskala, greva v okope.

Naše topništvo se je postavilo na desno in na levo za vasjo, mi pa smo bili zakopani spodaj pod vasjo.

Zjutraj dne 29. avgusta je bilo krasno jutro, začne pokati na naši strani kakih 40, na ruski strani kakih 50 topov. Grmelo je tako, da se je vse treslo. Rusi so metali iz svojih težkih havbie granate kar v salvah na vas in na nas, in predno se je storila noč, je bila vsa vas v ognju, razun cerkve. Naši topovi so seveda tako krepko odgovarjali, da so se ruski topovi morali parkrat umakniti in menjati svoje postojanke.

(Dalje prih.)

LISTER.

Moji doživljaji v vojski.

Iz dnevnika četovodja Franca Strmšek iz Konjic (iz severnega bojišča).

(Dalje.)

III.

Otidemo proti desnemu krilu v ojačenje. A že čez komaj kake pol ure pride povelje, da naj čakamo. Stali smo na neki njivi in res čakali, kaj pride. Tedaj sem imel priložnost, opazovati dva naša hrabra generala, ki sta, ne meneč se za šrapnele, ki so eksplodirali pred in za njima, opazovala razvoj boja na neki kopicci slame par sto korakov od nas. Česar sem se pri vsakem šrapnelu bal, ki se je v njuni bližini razpočil, se je zgodilo. Naenkrat zopet prileti en šrapnel, se razpoči in eden generalov pade ranjen raz kopico.

V tistem trenutku pa tudi pride povelje, da se umaknemo in si poiščemo ugodnejši kraj za odpor proti toliko številnejšemu sovražniku. Bilo je že mrachno, ko smo začeli korakati dalje. Kakšen je bil pogled na bojno črto, ne morem popisati. Grozno! Kakor daleč oko donese, so na okoli gorele vasi in selišča. Ubogi ljudje, sem vzdihnil, a še težje mi je bilo, ko sem zvedel, da je bilo naših vojakov veliko ranjenih in tudi precej mrtvih (11.000). Rusov seveda še enkrat toliko.

Šli smo celo noč nazaj in zjutraj smo zagledali isto mesto, kjer smo bilipoprejšnji dan. Nekaj jih je

prišlo še za nami pozneje. Tovariš mi je bil moj prijatelj Goričan iz Žiž. Bila sva do smrti utrujena ter lačna, kakor še poprej nikoli. Toda pri mestu dobimo odmor, da se odpočijemo in tudi kuhinja nam je potolažila želodec.

Tukaj nas je čakalo kaj nečedno delo. Prijeli so dva izdajalska ogleduha in mi smo ju morali obesiti in še ustreliti. Isto smo storili tudi z mestnim županom. On je našemu generalu trdil, da imajo Rusi k večjemu eno divizijo proti nam, a v resnici so imeli tri in še dve za rezervo. Bil je izdajalec, torej na vrh z njim! Isto smo storili s tremi drugimi izdajalci, katere smo našli v neki kleti pri telefonu, od katerega je bila žica pod zemljo napeljana k ruski armadi. Ti nesrečni ljudje so vsako naše gibanje takoj izdali sovražniku. Zaslužili so torej vrh.

Proti večeru dne 27. avgusta smo začeli marširati nazaj proti zahodu. Približno okoli 10. ure zvečer pride naš bataljon na neki vzvišen prostor. Tu dobimo povelje, se zakopati. Ko to izvršujemo, se zaslisi čez travnike rezgetanje konj. Mi zgrabimo za puške in se pripravimo. V galopu prijezdi več jezdecov. Mi jim zakličemo trikratni: „Stoj! Kdo tu?“ Ali namesto odgovora ustrelijo. Seveda mi tudi takoj. A že jih ni bilo več. Ko pogledamo bližje, najdemo tam tri kozaške konje mrtve, a kozaka nobenega. Žalibog smo imeli mi tri može mrtve in dva ranjena, in med njimi podpolkovnik sam. Poveljstvo prevzame stotnik Langer, bister in moder mož.

Drugi dan, dne 28. avgusta, zgodaj zjutraj, pa marširamo celih šest ur. Na neki njivi dobimo odihljaj. Želodec se je oglašal. Nekateri Lahe sem videl jesti peso, seveda kar surovo iz zemlje. Poskusim

kateri so zbrani tudi naši domači polki, stoji v hudi borbi v ozemlju Dukla-prelaza.

V Bukovini so naši prodrli že v dolino reke Moldava in potiskajo Ruse proti severozahodu.

Na črti Dunajec—Nida stoji naša armada trdno kot zid. Nekatera poročila pravijo, da je naše topništvo doseglo, da so Rusi začeli izpraznjevati Tarnov.

Pred Varšavi sta zavezniški armadi odbili ruske ponočne napade pri mestu Sohačev, izhodno pri Bolimovu pa so Nemci zasedli važno višino in se tako pomaknili zopet nekoliko dalje proti mestu Varšavi.

Na severni strani Visle med Novo-Georgievskim in Mlavo je nemška armada vendar odbila ruski obkoljevalni poskus.

V Izhodni Prusiji se vršijo boji okrog Mazurskih jezer.

Ruski car odide te dni na bojišče in tudi nemški cesar pride istočasno na izhodno bojišče, o čemur se seveda v političnih krogih, ki so navezani le samo na ugibanja, veliko govori.

Naše zmage v Bukovini.

Rusi so na svojem prodiranju v Bukovini do srede meseca januarja došli v gornji del doline reke Moldave. (Moldava je reka v južnem kotu Bukovine.) Nadaljnemu prodiranju sovražnih čet v karpatsko ozemlje so napravile naše postojanke pri Jakobenyju in Kirlibabi konec. S ponovnimi napadi je skušal sovražnik krog 20. januarja zlomiti odpor naših čet pri glavnih karpatskih prelazih. Ker so se vsi ruski poskusi, naše gorske postojanke zasesti, izjalovili, in so naše čete prešle v napadalno prodiranje, odšel sovražniku dne 22. januarja Kirlibabo, se je sovražnik umaknil. Glavna ruska bukovinska armada se je umaknila v smeri proti mestu Kimpolung (ob Moldavi) in v dolino reke Moldave, kjer se je utaborila.

Zadnje dni pa so pričeli v Bukovini novi boji. Naše čete, ki so se kljub vremenskim in drugim težkočam hrabro borile, so udrle v dolino reke Moldave. Po svopadih s sovražnikom smo ga vrgli nazaj, zavzeli kraje Izvor, Moldava in Breaza (ki ležijo ob reki Moldavi). Sovražnik se umika v smeri proti Černočicam. Uspeh naših čet v Bukovini bo izborno uplival na položaj naše armade v Galiciji.

Ruski napor proti Karpatom.

(Građec, 6. februarja.

Vojaški poročevalec graške „Tagespošte“ poroča: Boji v kotlini blizu prelaza Dukla (na gališki strani) se nadaljujejo. Posebno srčiti boji se bijejo na obeh straneh ceste, ki vodi čez prelaz Dukla v mesto Dukla (v Galiciji) in mesto Mezölabore (na Ogrskem). Rusko armadno poveljstvo žrtvuje v teh bojih velike množine vojakov, da bi doseglo svoj cilj. Dosedaj so se še vsi sovražni napadi odbili ob naši dobro utrjeni bojni črti. Več sto mrtvih Rusov leži pred našimi postojankami. Kljub temu nadaljuje sovražnik dan za dnevom svoje obupne poskuse, prebiti našo bojno črto. Rusi pošiljajo vedno sveže, nove čete v nastale vrzeli, a naše strojne puške in artilerija jih zopet zaporedoma pomanjša k tlom. Sovražnik se bo menda kmalu prepričal, da je naš železni zid nepremagljiv.

V Karpatih so naše čete zadnje dni ujele zopet 4000 Rusov. Borba in prodiranje naših čet v Karpatih je silno težavno. Visoki gorski grebeni in slaba pota otežkočujejo uspešno prodiranje. Zdi se, da namerava avstrijska armada z obkoljevalnimi pohodmi vreči Ruse iz gališkega predkarpatskega ozemlja.

Rusi zapustili Tarnow?

Budimpešta, 5. februarja.

Budimpeštanskemu listu „Az Est“ se poroča iz vojnega časnikarskega stana:

Ob reki Nidi se vrši hud artilerijski boj, katerega podpira tudi pehota. Vслед neprestanega avstrijskega obstreljevanja so morali Rusi zapustiti mesto Tarnov (leži 75 km izhodno od Krakova) in se držijo le še na višinah, ki se raztezajo izhodno in severno-izhodno od mesta. Ob rekah Dunajec in Biala je opaziti živahno gibanje. Težiče vseh sedanjih bojev se nahaja okrog prelaza Dukla, kamor so vrgli Rusi veliko število svojih čet in močno pritiskajo na prelaz Dukla, kakor tudi na sosednje prelaze. Na tem ozemlju se vršijo sedaj hudi boji. Namen, katerega zasledujejo Rusi, je očitno in brezdvomno ta, da bi izjednali uspešno avstrijsko ofenzivo v izhodnem delu Karpat. Napredovanje bojev v karpatskih prelazih zelo ovira visok sneg; nemške čete se pa na postojankah, ki so jim tamkaj odkazane, držijo prav izborno.

Nemci zavzeli Borzymov in Humin.

Po silnem naporu se je Nemcem posrečilo, da so dne 3. t. m. zavzeli glavni kraj med rekama Ravka in Suha, mesto Borzymov, ki leži severo-izhodno od Bolimova. Po porazu pri Borzymovu so se Rusi umaknili v nove postojanke na izhodni strani pri Huminu, ki je bil drugo središče ruske obrambne črte pred Varšavo. A dne 4. februarja so Nemci Rusom vzeli tudi Humin. To mesto leži 2 in pol kilometra južno od južno od Borzymova. Zavzeti Humin bo imelo na razvoj bodočih borb pred Varšavo velik upliv.

Kako smo razvrščeni?

V borbi z veliko rusko močjo stojijo sledeče avstrijsko-nemške armade: Na severu ena armada v smeri proti trdnjavi Novo-Georgievsk, druga nekoliko bolj proti jugu proti Varšavi, tretja južno od Varšave proti Ivangorodu, četrta ob Nidi, peta ob Dunajcu, šesta (jugo-izhodno od Krakova) pri Gorlicah in šesta ob pobočju Karpatov od Dukle do reke Moldave v Bukovini.

Cesar Viljem na ruskem bojišču.

Berolin, 6. februarja.

Nemški cesar Viljem je odpotoval čez Čenstohovo na rusko bojišče.

Car Nikolaj na bojišču.

Petrograd, 5. februarja.

Ruski car Nikolaj se je podal dne 5. februarja na avstrijsko-nemško-rusko bojišče.

Bivši albanski knez na bojišču v Karpatih.

Med četami, ki so došle iz Nemčije na karpatsko bojišče, se nahaja tudi bivši albanski knez princ Viljem Vidski.

Nov način bojevanja Rusov.

Budimpešta, 5. februarja.

Listu „A Nap“ se poroča iz mesta Ungvar (leži izhodno od mesta Košice na Severnem Ogrskem), sledeče: Rusi so dozdnevno spremenili v zadnjem času svojo taktiko (način bojevanja). Včeraj in predvčerajšnjem so napravili ponočne napade, kar je pa proti njihovi navadi. Napravili so tri obupne sunke proti našim četam, da bi predrli našo bojno črto pri prelazu Dukla. Poskusi so se jim popolnoma izjalovili. Naša artilerija, ki strelja izborno, je mogla tudi ponočne boje naših čet prav dobro podpirati.

Kdo so rusinski „izdajalci“.

„Ukrainisches Korrespondenzblatt“ (28. jan.) piše: „Wolffov urad“ poroča z izhodnega bojišča, da so ujeli veliko ruskih poizvedovalnih čet, preoblečenih v civilno obleko. To poročilo nam daje ključ za presojevanje nemških poročil o „rusinskih kmetih“, ki so baje streljali na avstrijske čete. Kdor pozna razmere v izhodni Galiciji, temu se mora čudno zdeti, kako bi bili rusinski kmetje sposobni za take zavratne napade. Naši vojaki gotovo niso mogli vselej preiskati, kdo so „kmetje“, ki so streljali iz zasede. Parkrat sopa stvar preiskali in dognali, da so bili ti „rusinski kmetje“ preoblečeni ruski vojaki. Gališke razmere so nam dobro znane, zato vemo, da rusinski kmetje niso nikoli streljali na naše vojake, ampak Rusi so se posluževali po mednarodnem pravu nedovoljene zvižaje in so vojake preoblekli v civilno obleko rusinskih kmetov ter jih skrivoma poslali v rusinske vasi ob bojišče.

Sleparstva v Rusiji.

Frankbrod, 5. februarja.

„Ruskoje Slovo“ poroča iz mesta Tul: „V Rusiji se goljufive oprostite od vojaške službe izredno močno širijo. Večje število oseb iz boljših krogov, in med njimi tovarnarji, člani mestnega sveta, hišni posestniki itd., kakor tudi glavni krivci v vojaški naborni komisiji so bili aretirani. Vsaki dan pridejo še nove goljufije na dan. Drago podkupovanje igra pri celi goljufiji važno ulogo.“ Isti list poroča iz mesta Kursk: Maršal ruskega plemstva Markoff, voditelj stranke „pravih ruskih ljudi“, je bil pozvan na sodnijo, da se zagovarja. Komisija, ki je bila pod njegovim predsedstvom, je pri konjskih naborih uprizorila velika sleparstva.

Poljski periskop.

Zaveznikom je nemški ogenj pobil zelo veliko straž, poizvedovalcev in artilerijskih signalistov. Neki angleški optik je zato napravil poljski periskop daljnogled na podmorskih čolnih, ki sloni na temelju periskopa pri podmorskih čolnih, pač pa se da prenašati in je temnica pri njem nepotrebna. Angleške in belgijske čete so aparat preskušale z najboljšim uspehom. Postavljen za plotom ali živo mejo ali ob strani drevesa oblada zelo obširno površino in poizvedovalci lahko odkrijejo postojanke in gibanje sovražnika brez vsake nevarnosti pred sovražnimi strelji. Aparat ima tudi to prednost, da ga v oddaljenosti nekaj sto korakov sploh ni videti in posebno v grmovju ali drevju se ga lahko postavi popolnoma varno.

Slovanski ujetniki v Rusiji.

V „Novoje Vremja“ od 19. januarja piše A. Maklakov po svojem povratku iz Galicije v Petrograd: Napačno bi bilo, če postopamo s slovanskimi ujetniki premilo ali če zanje gojimo materinsko skrb. Do sklepa miru ne smemo videti v njih nič drugega nego z orožjem v roki ujetega sovražnika. Pač pa jih lahko ločimo, kjer je to le količkaj mogoče, od nemških ujetnikov. Ker se večina nemških ujetnikov vede naravnost izzivajoče, zato se da ločitev utemeljiti ne kot bodrilo za Slovane, ampak kot kazen za Nemce.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 7. februarja.

O položaju na južnem bojišču pravi uradno poročilo z dne 6. februarja, da se zadnji čas ni zgodilo kaj posebnega. Došle so pa nekatere neuradne vesti, ki naglašajo, da so se vršili ob spodnjem toku Donave (zahodno od Oršove) avtilerijski boji med Srbi in Avstriji in da so poslednji uspešno obstreljevali obe srbski mesti Gradište in Milanovac. Uradno še te vesti niso potrjene. Naši zrakoplovi močno razburjajo Srbe in Črnogorce, ko od časa do časa obiščejo zračne višine njih večjih mest.

Sedanja moč srbske armade.

Po dovršenem novačenju služi zdaj v srbski armadi 220.000 mož. Zelo primanjkuje sanitetnega, orodja in materiala; pegasti legar tudi strašno razsaja in umre na njem vsak dan nad sto oseb.

Zopet princ Jurij.

Poročali smo, da se je princ Jurij podal v Riviero zdraviti. K tej vesti pripominja „Akropolis“, da princ Jurij sploh ni bolan, ampak je moral odpotovati, ker so višji srbski častniki od kralja Petra energično zahtevali, da odstrani svojega sina. Princ Jurij je sicer dober vojak, ali vsled svoje surovosti in neprijaznosti je izgubil vso simpatijo med častniki. To je torej pravi vzrok njegovega odpotovanja v Riviero.

Črnagora v veliki stiski.

Berolin, 5. februarja.

Milanskemu listu „Unione“ se poroča iz Cetinja: V Cetinje je došla ruska komisija, na čelu ji dva ruska generala, ki bi se naj pogajala s črnogorsko vlado, kako bi se rešilo Črnogoro iz velike stiske, v kateri se trenutno nahaja. Omenjeni list piše nadalje, da Črnigori vsled pomanjkanja najpotrebnejšega vojnega gradiva ni več mogoče uspešno odbiti morebitni splošni avstrijski napad na Črnogoro. Prebivalstvo dobiva že več mesecev le samo najnujnejših potrebščin.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 7. februarja.

Na francoskem bojišču je položaj nespremenjen. Na celi črti se vrše boji za strelske jarke in artilerijski dvoboji za okope, v Vogezih pa boji med francoskimi in nemškimi smučiči.

Trojni sporazum je sedaj na nov način začel vabiti Japonsko za pomoč ter uradno razglašala, da bo plačal vse vojne stroške Srbiji, Črnigovi, kakor tudi drugim državam, ki bi pomagale trosporazumu. Na ta način upa zvabiti Japonsko na evropsko potožišče. Dosedaj se že nahaja baje 118 japonskih častnikov na francoskem bojišču. Če se bo Japonska res odzvala temu vabilu, je drugo vprašanje, ker je japonski narod odločno zoper pošiljanje japonskih vojakov na evropsko bojišče.

Trosporazum kupuje pomoč Japoncev.

Geneva, 5. februarja.

List „Liberte“ objavlja uradno poročilo, da bo plačal trosporazum (Anglija, Francija in Rusija) vse vojne stroške Srbiji, Črnigovi, kakor tudi tistim državam, ki bi mu še pomagale. Po izjavi lista pomenja ta sklep trosporazuma prvi javni korak za pogajanja za japonsko pomoč.

Francozi proti franktirerstvu.

Nemški listi priobčujejo: „Matin“ poroča iz Nancya: Načelnik okraja Meurthe-et-Moselle je za dva tedna odstavil od službe nekega župana, ker je streljal na nekega nemškega letalca. Načelnik utemeljuje svoj ukrep: Civilisti se pod nikakim pogojem ne smejo udeleževati bojev, pač pa morajo premagati izkušnjava, da bi rabili orožje. Županovo postopanje se mora že zato zelo obzaloževati, ker bi moral dati dober zgled prebivalstvu. Iz zgorajšne vesti sledi, da so se Francozi vendar zavedli, kako škoda je Belgiji in Francoski napravilo ravno franktirerstvo. Da ni bilo franktirerstva, bi sovražnik deželi ne opustošil tako kot ju je.

Nemci v boju proti Angležem.

Na tajno povelje angleške admiralitete, da ne sme nobena angleška ladja pluti pod angleško, ampak pod zastavo nevtralnih držav, je Nemčija izjavila, da bo potapljala tudi one parnike, ki plujejo pod nevtralno zastavo, a se o njih sumi, da morajo blago za Angleže in Francoze. Vслед tega je nastalo veliko razburjenje ne samo v Angliji in Franciji, ampak tudi v nevtralnih državah, posebno v Danski, Švediji in Norvegiji. Tamošnje paroplovne družbe so že sedaj sklenile ugovore proti blokadi.

Nemci so s svojimi podmorskimi čolni dosegli že velik uspeh: 27 angleških paroplovnih družb je usta-

vilo prevažanje. Plovbo je iz strahu pred nemškimi čolni ustavilo 11 francoskih in več paroplovnih družb iz goraj imenovanih nevtralnih držav.

Zadnje dni se pogreša zopet 12 angleško-francoskih trgovskih parnikov. Domneva se, da so postali žrtev nemških podmorskih čolnov. Pogreša se velikanski angleški trgovski parnik „Oriole“, ki je v petek odplul iz Londona. Nemci so potopili tudi angleški vojaški prevozni parnik „Viknor“ z 194 angleškimi vojniki.

Kako se je potopil „Takomaru.“

Rotterdam, 5. februarja.

Londonski list „Times“ slika potop angleškega trgovskega parnika „Takomaru“, katerega je zadel torpedo iz nemškega podmorskega čolna, sledeče: Eksplozija (razstrelba) je razdejala sprednji del oklopa in del mostovža na levi strani parnika. Parnik se je takoj nagnil na levo stran in moštvo, ki se je nahajalo pod krovom, se je moglo rešiti na krov le z največjim naporom, ker je v ladjo udirala že voda. Med tem časom je postala voda okrog parnika črna, kar je bil dokaz, da je strel iz torpeda zadal shrambo za premog. Vlačala je popolna disciplina in posadka je začela spuščati v morje rešilne čolne, v katere se je rešilo vseh 58 mož. Kapitan parnika je stopil, kakor mu je predpisano, kot zadnji v rešilni čoln. Sreča je bila, da niso sneli iz jambora brezžični aparat, kajti nekaj minut pozneje bi bili morali to storiti vsled predpisa admiraltete, ker je bilo v bližini morsko obrežje. Ko je bil parnik zadet od torpeda, je dal telegrafist takoj znamenje: „Reši naše duše!“ Brezžična postaja v Landsendu je nato takoj odgovorila in tudi oddelek francoskih torpedovk je bil obveščen, ki je zapustil takoj pristanišče, je plul proti označenemu kraju. Prva ladja, ki je prišla do potopljenega parnika, je bil ribiški čoln „Semper“, ki je vzel na krov vse moštvo.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 7. februarja.

Na Kavkazu se ni zgodilo kaj posebno važnega. Kakor trdijo angleška poročila, so Turki zgubili perzijsko mesto Tabris, katerega so zadnje dni januarja odvzeli Rusom. Iz tega je posneti, da so Rusi ne samo na Kavkazu, ampak tudi v Perziji v ofenzivi proti Turkom.

Angleško-francosko brodovje pripravlja zopet nov napad na Dardanele.

V Egiptu so se pojavile proti Angležem močne čete Arabcev in Senusov. 20.000 Beduinov je na potu ob reki Siwah proti Egiptu. Čete iz rodu Senusov pa so že poprej pregnale Angleže iz doline Siwah.

Zopetni napad na Dardanele.

Budimpeštanskemu listu „Az Est“ se poroča iz Rotterdama: Po poročilih angleških listov iz Sofije je baje angleško-francosko vojno brodovje vnovič napadlo Dardanele in obstreljevalo štiri utrdbe.

Ruski poslanik pri papežu.

Rim, 6. februarja.

Ruski general Sumardkov je obiskal na svojem povratku s francoskega bojišča, ko je izročil v imenu ruskega carja belgijskemu kralju Albertu, francoskemu in angleškemu vrhovnemu poveljniku visoke redove, tudi papeža v Rimu, kjer je bil sprejet v četrtek. Carjev poslanik general Sumardkov je prinesel papežu častno zahtevilo, da bo Rusija v Galiciji spoštovala versko svobodo prebivalstva.

Lakota in punt v Italiji.

Rim, 5. februarja.

V mestih Minervino Muge, Sassari in Parmii je prišlo vsled draginje kruha do novih puntov in nemirov, katere so pa takoj udušili. V imenovanih mestih in še tudi v drugih mestih je določila vlada najvišje cene za kruh. V Florenci je ustanovil tamošnji kardinal-nadškof pomožni odbor, kateri je v kratkem času nabral toliko darov, da so otvorili nekaj prodajaln, v katerih dobivajo revni ljudje kilogram kruha za 14 centezimov (1 centezimi = 1 vinar avstrijske veljave). Italijanski listi pozivajo vlado, da takoj ukrene vse potrebno, da se nabavi pravočasno potrebna množina žita.

Španija ostane strogo nepristranska.

Madrid, 4. februarja.

V španskem senatu je odgovoril ministrski predsednik na interpelacijo bivšega ministra Revertere ter izjavil, da bo ostala Španija strogo nepristranska in so njeni odnosi z vsemi vojskujočimi se državami zelo prijateljski.

Rumunski shodi za nepristranost Rumunije.

Budimpešta, 5. februarja.

Listu „A Nap“ se poroča iz Bukarešte: V Bukarešti se je vršil v zadnjih dneh velik shod socialistov, na katerem sta govorila poslanca Frimu in dr. Rakowski proti hujskačem za vojsko. Naglašala

sta v svojih izvajanjih, da namerava napraviti Rusija iz Rumunije le rusko vladno okrožje. Govornika sta nato ironično vprašala: „Kaj porečejo k temu pa ljudje stranke ruskega rublja?“ Končno se je zahtevalo na shodu, da ostane Rumunija nadalje strogo nepristranska.

Zveza med Bolgarijo in Rumunijo.

Sofija, 4. februarja.

Bolgarski brzojavni poročevalni urad poroča: Dobrudža-družba, ki zasleduje cilje, varovati v Dobrudži, ki jo je Rumunija zasedla, bolgarski narodni značaj, je izdala te dni važen oklic. V tem oklicu objavlja družba, da soglaš z mnenjem, ki kroži zadnji čas med prebivalstvom, da bi se dosegla prijateljska zveza med Bolgarijo in Rumunijo, a le pod pogojem, da se oropano ozemlje (Dobrudža) zopet odstopi Bolgariji ter da se v Rumuniji stanujočim Bolgarom zasigura v šoli in cerkvi popolna narodna svoboda, kakor jo uživajo oni Rumuni, ki prebivajo v Bolgariji.

Raznoterosti.

„Straža“ je v novem letu sicer lepo napredovala, kajti petkove „Straže“ se tiska 3000, ponedeljkove „Straže“ pa 5000 izvodov, vendar pri vsaj majhni agitaciji bi še lahko bolj. Marsikateremu bi trebalo le dobro besedo privoščiti in postal bi naš naročnik. Prosimo naše prijatelje, da nas ne pozabijo.

Molitve za mir. Po naročilu svetega Očeta Benedikta XV. je bil večeraj, 7. dan februarja, molitveni dan za vso Evropo. Po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah se je vršila posebna pobožnost, da bi nam Bog vrnil mirne čase. V mariborski stolnici je bilo Najsvetejše izpostavljeno od rane službe božje naprej. Ves dan so pred Njim molili pobožni verniki v lepem številu, popoldne ob treh pa se je zbrala v cerkvi šolska mladina ter je s svojimi kateheti opravila od sv. Očeta zaukazane molitve. Ob 4. uri se je to slovesno zgodilo za ostale vernike. Najprej se je molil sveti rožni venec. Na to so prevzvišeni gospod knezoškof sami s srede presbiterija s povzdignjenim glasom molili od sv. Očeta zloženo molitev, in z njimi so jo glasno molili pričujoči duhovniki, bogoslovci in verniki, ki so prihiteli k sklepu te mirovne pobožnosti v nenavadno velikem številu tako, da je bila stolnica natlačeno polna. Z litanijami vseh svetnikov, z molitvami, naročenimi od sv. Očeta in z zakramentalnim blagoslovom so premilostni nadpastir završili prepomenljivo in genljivo pobožnost za ljubi mir, ki si ga vsi tako željno želimo. — Iz vseh krajev naše škofije nam prihajajo poročila, da se je ljudstvo večeraj povsod v obilnem številu udeležilo pobožnosti ter pred Najsvetejšim goreče opravljalo svoje molitve.

Nagrobni napis papeža Pija X. Znano je, da je Pij X. odredil, naj mu bode spreved popolnoma priprost. Toda glede nagrobnega spomenika ni zapustil nobene odredbe. Ekonom cerkvene uprave sv. Petra je sedaj odločil, da se na kamen od belega kararskega marmorja naredi napis: Pius Papa X. pauper et dives, mitis et humilis corde reique catholicae vindex fortis instaurare omnia in Christo satagens piee obit die 20 avg. a. D. 1914. Papež Pij X., siromašen in bogat, blag in ponižen, katoličanstva močen branitelj, skrbeč vse obnoviti v Kristusu, je pobožno umrl dne 20. avg. 1914.

Papež za padle v vojski. Očetovska skrb sedanjega papeža je namenjena ne samo rešitvi Evrope od vojske, ampak tudi rešitvi duš v vojski padlih vojakov. Zato je odredil, da imajo vse sv. maše, ki se opravijo za dušni blagor v tej vojski umrlih vojakov, in sicer od kateregakoli duhovnika in kjerkoli, takšen učinek (popolni odpustek), kakor da bi bila darovana pri privilegiranem oltarju.

Cesar hvali duhovščino. Pri vsprejemu vojnega škofa Emerika Bjelika je naš presvitli cesar ponovno omenjal neumorno vrnemo in požrtvovalno delovanje vojne duhovščine ter ji z najmilostlivejšimi besedami izražal svoje priznanje in svojo zahvalo.

Cesar je izdal lastnoročno pismo na ministrskega predsednika grofa Stürgkha, v katerem se zahvaljuje svojim narodom za vso požrtvovalnost, ki jo izkazujejo v tem veleresnem času na korist skupne domovine.

Bolgarski prestolonaslednik Boris je vstopil v vojaško akademijo in prihaja kot častnik redno k pokuku. Bolgarsko časopisje je zelo zadovoljno, ker vidi, da se prestolonaslednik resno pripravlja na svoj poklic.

Darujte za Slovensko Stražo! Da ne bo treba prekiniti svojega delovanja na jezikovni meji, se obrača Slovenska Straža do vseh slovensko mislečih s prošnjo, da ji naklonijo darov in ji pomagajo v sedanjih resnih časih. Mi v teh velikih bojih ne smemo pozabiti na dolžnost, ki nam jo nalaga obstoj naroda.

Dr. Matej Senčar, odvetnik v Ptujju, je imenovan nadporočnikom.

Vojni kurat č. g. Marko Sagaj mi piše z dne 25. januarja: Dragi Lojze! Tvojo karto z dne 11. januarja sem danes prejel. Res dolgo sem čakal v Gradcu, slednjič sem jo pobrisal na vojsko. Kako se mi godi? Izvrstno! Imam dobrega g. polkovnika, ki mi je zelo naklonjen. Navadno stanujeva skupaj. Če dobiva sobo, v sobi, večkrat pa tudi v hosti, v kaki zemeljski jami. Jaz jaham vedno s polkom. Na čelu jaha g. polkovnik in njegov pobočnik, za njima pa polkovni zdravnik in jaz. Kar doživi polk števil. 7, to doživim tudi jaz, kar pa se zdaj ne sme poročati. A toliko se lahko reče, da se časnikarske pisarije ne strinjajo z resnico, ali bolje rečeno: ne podajo niti sence, kako je v resnici. Glavno orožje je postal pa „strelni jarek.“ Če si dobro zakopan, se norčuješ iz šrapnelov. Zato si ležimo po cele tedne nasproti in se gledamo kakor pes in mačka. Kdor se pa prikaže iz jame, ta riskira življenje. Tvoj M.

Slovan iznajditelj. Profesor Pupin, rojen Slovan, ki je nastavljen na višji šoli za elektrotehniko v Kolumbiji v Ameriki, je iznašel nov stroj za telefoniranje v veliko daljavo. Predsednik severoameriških Združenih držav, Wilson, je s pomočjo Pupinovega stroja telefoniral iz Vašingtona v San Francisco. Razdalja med obema mestoma znaša 5000 km. Ravnatelj telefonske družbe v San Francisco je govoril s pomočjo Pupinovega aparata iz San Franciska v mesto Jekyll Island, ki je oddaljeno od prvega celo 8000 km.

Železničarji za Galicijo. Vodja mariborske železnične postaje je dobil naznanilo, da bo moralo zopet večje število železničarjev na severno bojišče. Treba jih bo okoli 1000 mož. Najprej pridejo v poštev tisti železničarji, ki so že bili enkrat v Galiciji, in so z ondotnimi razmerami dobro znani.

Denarne pošiljatve za armado in v domovino. Od dne 1. januarja 1915 se je pri vojnih postah upeljalo pošiljanje denarja potom denarnih nakaznic, pošiljanje denarnih pisem z bojišča v domovino pa se je ustavilo. Vsled te odločbe se more odslej denar z bojišča v domovino pošiljati edino potom denarnih nakaznic, iz domovine na bojišče pa se sme denar pošiljati samo v denarnih pismih.

Bratje Feltrinelli, znana lesna izvozna tvrdka v Milanu, so razširili svoje podjetje ter mu tudi v Avstriji dobili pravno dovoljenje. Sedež razširjenega podjetja, z o. z. bo v Beljaku in Bolanu. Kapital razšrjenega podjetja, pri katerem je udeležen avstrijski in italijanski kapital, znaša 1.200.000 K.

Novi davki. Kakor izvemo iz verodostojnega vira, poročilo „Reichsposte“ (koje smo tudi mi priobčili), o novih davkih ni bilo točno. Upeljati se misli davek na užigalice, ki bo kmalu objavljen; povišale se bodo pristojbine pri sodnji, pri zavarovanjih, pri tovornih listih. Misli se nadalje na povišanje davka od železniških kart in na reformo pristojbinske skale. Tudi pristojbinski ekvivalent se bo zvišal. Nadalje se vpelje davek na dedščine. Pri zemljiškem davku se namerava samo doslej dovoljena 15% olajšava zopet črtati. Ker se je mislilo tudi na vinski davek, sta dr. Šusteršič in dr. Korosec že pred mesecem na Dunaju pri pristojnih faktorjih govorila v smislu naših vinogradnikov, kakor se vidi, z uspehom.

Izkušnje za mojstre v Gradcu. Mojsterske izkušnje za rokodelsko obrt (kovači, ključavničarji in sobni slikarji) se vršijo v Gradcu prvi teden v marcu. Prošnje za udeležbo pri teh izkušnjah se naj vložijo najpozneje do dne 20. februarja na ravnateljstvo 4. kr. državne obrtne šole v Gradcu, Brockmanngasse števil. 70.

* **Ohranjalno spravljanje krompirja.** Kmetijoji strokovni učitelj B. Skalisky priobčuje v „Narodnem Gospodarju“: Vsled velikega pomena krompirja kot živila, je zlasti sedaj v vojnem času treba storiti vse, da se ga ohrani pred gnilobo. Kakor poroča neki nemški strokovni list, so se vršili lani in letos v Izhodni Prusiji poskušnje z konzerviranjem krompirja s pomočjo žveplene moke, kakor jo rabimo za žveplanje grozdja proti plesnobi. To sredstvo za ohranitev krompirja pred gnilobo je tedaj zelo priprosto, psvdariti pa je treba, da učinkuje samo preventivno, to je odvračujoče. Zaradi tega je treba, da pri njegovi uporabi ves gnil in nagnit krompir skrbno odberemo in odstranimo. Če hranimo krompir v kleti, je sedaj najboljše čas za to, da krompir preberemo, vse gnile in nagnite gomolje odberemo in da potem zdrav krompir vložimo tako, da je varen pred gnilobo. Če hranimo krompir v zemeljskih rovih, je treba storiti to, kakor hitro nastane bolj toplo vreme, saj se to lahko zgodi tudi že prej. Konzerviranje krompirja z žvepleno moko (z fino zmletim žveplom) se zgodi na sledeči način. Mesto, kjer hočemo krompir shraniti, dobro ostržemo in pometemo in potem ga posipamo na tenko z žvepleno moko. Na to mesto vložimo potem kakih 20-30 cm visoko plast zdravega krompirja, ki jo potem na tenko poštopamo z žvepleno moko. Ko smo to storili, vložimo zopet tako plast krompirja in ga zopet poštopamo in to se vrši toliko časa, da je shramba polna. Če vlagamo krompir pri zidu ali ob leseni steni, poštopamo tudi te. Preveč žvepla se pa pri štipanju krompirja ge sme rabiti, ker bi mu to znalo škodovati. Za 100 kg krompirja se sme porabiti samo 30 gramov (3 deke) žvepla, tedaj jako malo in zato najboljše, da se pri štipanju krompirja poslužimo takih žveplalnikov, kakor jih rabimo za žveplanje grozdja proti plesnobi.

Kdor nima žveplalnega meha, posluži naj se žveplalne pušice, ki je podobna oni, koju rabimo za posipavanje peciva s sladkorno moko. Tako spravljen krompir ne gnije skoraj nič. Poročila o krompirju, spravljenem po tem načinu lani v mokrem vremenu na Nemškem, so jako ugodna. Neki posestnik poroča, da ni našel nič, drugi pa je našel komaj 2 odstotka gnilega krompirja maja meseca. Ker je zelo priprosto, a vendar jako koristno, bi se gotovo priporočalo, da vpeljemo ta način spravljanja krompirja tudi pri nas. Opomniti je še, da krompir pri takem spravljanju tudi na svoji kakovosti nič ne trpi.

Dovolj žita in moke? Neki dunajski pekovski mojster je pred nekaterimi dnevi priobčil v listih inserat, v katerem pravi, da kupi pšenično moko za vsake ceno in še plača poleg tega visoko posredovalnino. Pri dotičnem peku se je kmalu nato oglašila že cela vrsta agentov, ki so mu ponudili velike množine moke, ako plača 4 do 5 K posredovalnino za 100 kg. prodane moke. Drug dan je tudi dunajska pekovska zadruga priobčila tak inserat, ki je imel izvanreden uspeh. Zadruga je dobila celo vrsto ponudb za moko, med temi je došla iz Budimpešte brzojavka, v kateri se neki posredovalec zavezuje, da preskrbi za drugi proti posredovalnini 12 K od 100 kg vsako množino moke. Iz tega sledi, da so si židovski trgovci z žitom in moko nakopičili velike množine živil, s katerimi bodo v sedanji druginji delali „kšefte.“

Preračunjenje kron v marke. Od dne 1. febr. 1915 nadalje se za poštne pošiljatve v Nemčijo zaračunava 100 K s 77 markami. (Pred vojsko se je za 100 K zaračunavalo 84 mark in 89 fenigov.)

Mariborska dež. vinarska in sadjarska šola. Pouk na zadnjih dveh letnikih mariborske deželne vinarske in sadjarske šole je ustavljen, ker se bodo šolski prostori rabili za vojaške svrhe.

Maribor. Umrla je gospa Viljemina Berdajs, mati tukajšnjega trgovca, stara 75 let.

*** Sv. Martin pod Vurbergom.** Umrl je dne 11. januarja v bolnišnici na Ogrskem Franc Bauman, kateri je zmiraj z bojnega polja v Galiciji svojim domačim pisal: Prosim Vas, molite in prosite za me. Plačajte sv. maše, da bi še srečno prišel domov! Pa večni Bog je drugače uravnal. Edini sin, ljubeči mož in oče, skrbni gospodar, preljubi Franček nam daleč s tuje zemlje kliče: Srečno, predraga žena. Komaj štirinajst mesecev sem bil s teboj poročen in moral sem te že zapustiti. Srečno, moji otročiči, z Bogom, moji čez vse ljubljeni starši. Z Bogom, moji dragi sestrici in svak, ne bomo se več videli tukaj. Srečno, vsa moja žlahita, sosedi in prijatelji. Vse skupaj Vas prosim odpuščanja in se Vaši molitvi priporočim. Srečno mi, moja domača cerkva in nje preč. g. župnik. Prosim Vas z daljnega kraja, da se me spominjate pri daritvi sv. maše. — Kruta smrt nam ga je sedaj vzela... Dragi Franček! Počivaj v miru, splohni ti bomo tvoje želje in upamo, da se bomo enkrat videli nad zvezdami in si bodedo tamkaj prepevali: „Češčeno, hvaljeno, od vseh najljubljeno, presveto srce Jezusovo, na večne čase bo!“

Sv. Trojica v Slov. goricah. Bridka nesreča je zadela globoko-verno in narodno družino Ketiševo v Brengovi, ko je zadel hišnega gospodarja, našega vrliga somišljenika, mrtvoud. Gojili smo željo in upanje, da bo bolnik še okreval. A nedoumljivi so božji sklepi. Cesar smo se bali z njegovo družino, to se je zgodilo. Očeta Ketiša ni več med nami. Ker je bil blagi pokojnik Franc Ketiš zvest naročnik in priden bralec naših listov, zvest in neustrašen pristaš katoliške narodne misli, zato zasluži v polni meri, da mu naš list posveti par vrstic v trajan spomin. Ni naš namen, da bi v velikih potezah narisali življenje pokojnega Franca Ketiša, da bi naštevali bralcem razne njegove vrline, ampak samo na dve potezi iz njegovega življenja hočemo opozoriti, samo dve vrline hočemo razbrati iz njegovega življenja: njegovo skrb za krščansko vzgojo otrok in njegovo narodno zavednost. Redki so krščanski očetje, ki bi s tako vnuemo skrbeli za res krščansko vzgojo svojih otrok, s kakoršno je skrbel pokojni Franc Ketiš. Bog mu je njegov trud za vzgledno vzgojo otrok bogato poplačal. Vzgojil si je pridne, bogoljubne otroke, tako da ga je marsikateri oče zavidal zavoljo njegovih dobrih otrok. A pokojni Franc Ketiš je bil mož na svojem mestu, ki ni samo neprestano skrbeč za krščansko vzgojo svojih otrok, ampak je bil tudi navdušen Avstrijec in zaveden Slovenec, kateremu je bilo celo življenje sveto zlatlo slovensko geslo: vse za vero, dom, cesarja. Kot zaveden Slovenec je tudi svoje otroke vzgojil v narodnem duhu. Z narodno vzgojo svojih otrok pa ni malo primogel, da je zopet oživel kat. izobrazovalno društvo pri Sv. Trojici. Njegov najstarejši sin Kalist, ki je bil kot četovodja na severnem bojišču ranjen od šrapnela, je bil pred sedanjim vojnim viharjem nad vse delaven društven predsednik, ki je z besedo in dejanjem delal za procvit društva, ki je v društvu nastopal kot govornik, in njegova hčer Marija je s svojim bratom Kalistom kar tekmovala v delu, da bi svetotrojiško izobrazovalno društvo narodno prerodilo lepo svetotrojiško župnijo. Te vrstice, katere smo posvetili spominu pokojnega Franca Ketiša, sklenemo z besedami Medvedovimi: „Da Bog naj milostno pozabi, kar je tvoj duh zagrešil kdaj, da ja, kmalu, kmalu, te povabi, v kraljestvo mirno — večni raj!“

Sv. Ana v Slov. goricah. Jakob Pelcl, sin gostilničarja v Žitcah, sedaj pri 22. topničarski diviziji na severnem bojišču, piše svojim starišem z dne 2. januarja: Hvala za poslano božične darove. Sprejel sem jih z velikim veseljem. Božične praznike sem zelo slabo obhajal. Celo sveto noč smo morali voziti

strelivo v bojno vrsto. Na Silvestrovo smo prišli na Ogrsko, kjer smo pod neko utro si skuhal čaja. Breznikov Jurij je mrtev. Vojaki 27. pešpolka so mi pravili, da je bil Breznik močno ranjen. Ko so ga saniteti nesli z bojišča, je med potjo umrl. Draga mati! Hvala za Vaše pismo. Solze so mi stopile v oči, ko sem ga prebral. Veseli me, da ste še zdravi. Le nič ne žalujte in ne božite nemirni radi mene. Bog in pa Mar'ja sta me. doseđaj čuvala, bosta me gotovo tudi še v bodoče. — Mnogobrojne in najlepše pozdrave od vašega sina.

*** Sv. Anton v Slov. gor.** Vkljub slabim razmeram se je dne 31. januarja zbralo zelo veliko občinstva — okoli 250 oseb — k občnemu zboru našega bralnega društva. Ob enem se je vršil tudi občni zbor odsekov br. društva, Mlad. in Dekl. zveze. Vsled vojske so bile težavne volitve v predstojništvo, ker je večje število najdelavnejših udov pri vojaki. Predsednikom bralnega društva je bil izvoljen g. Borko Franc, organist in posestnik, podpredsednik pa je g. Tušak Jožef star. Izvršile so se tudi izpremembe v Dekliški in Mladeniški zvezi. Vsem so nam prišle solze v oči, ko se je č. g. kaplan Erhatic spominjal v iskrenih besedah prejšnjega podpredsednika Franca Kovačec, ki je umrl junaške smrti za ljubljeno domovino. Stavl nam ga je govornik v vzgled vsem stanovom: očetom, gospodarjem, možem, posebno pa delavcem za izobrazbo in društveni napredek; saj je sedanji razvoj in delovanje bralnega društva njegovo delo. Spominjal se je govornik tudi dolgoletnega tajnika bralnega društva in predsednika Mlad. zveze, kateri je v par urah pozneje odšel k vojakom, povsod znanega in priljubljenega Ljudevita Poljanca, ki je bil z bralnim društvom vedno v najožjem stiku. Tiho in mirno, kakor se spodobi za tako resni čas, so se razšli zborovalci vsak na svoj dom z upanjem, da bo mogoče bralnemu društvu kmalu zopet staro delovanje tudi v tem novem letu.

*** Cirkovec.** V sredo 20. januarja t. l. je po dolgi, mučni, z največjo potrpežljivostjo prenašani bolezn, v cvetu svoje mladosti mirno v Gospodu zaspala mladenka Alojzija Prevolšek, p. d. Planinškova Lojza. Bila je najprijadnejša družica Marijine družbe, odbornica bralnega društva, odkritosrčna, vsa vneta za čast božjo in prava prijateljica pobožne molitve. Rajna je bila lep vzgled poštenega krščanskega slovenskega dekleta in s svojim vzgledom in svojo ponižno prijaznostjo si je pridobila spoštovanje in ljubezzen vseh. Dolgo časa je iskala pri mnogih zdravnikih ljubega zdravja, pa ga ni našla, neizprosna sudiča jo je spravila v prerani, hladni grob. V bolezn, ko ni več mogla iz postelje, jo je težilo, da ni mogla več v cerkev, za katere olepšavo je toliko skrbela. V bolezn je z največjo pobožnostjo večkrat prešla sv. zakramente. Lepo in mirno je bilo njeno življenje. Tpa in mirna je bila njena ločitev iz tega sveta. Vkljub slabemu vremenu se je k pogrebu zbrala množica vernih in belo oblečenih tovarišic je jo spremljala do hladnega groba. Ganljiv je bil sprevod od doma do cerkve in na pokopališče in ves čas se je molil na glas sv. rožni venec in na marsikatero oko je priplaval svetla solca. Pri odprtem grobu so ji v slovo govorili domači župnik in jo nam postavili v zgled, kakšno življenje, takšna smrt; mirno krščansko življenje, mirna, krščanska smrt, sveta blažena smrt. Ti, blaga tovarišica, počivaj v miru, ni te več med nami, ni več slišati tvoje pobožne molitve, ali tvoj zgled in spomin na te je vedno med nami in bo ostal, dokler se ne vidimo nad zvezdami! Kratak čas si živela (26 let), ali veliko si živela.

*** Sv. Lovrenc na Dr. p.** Na Svečnico je v prid našim vojakom priredila naša mladina dobro vspelo gledališko predstavo, katero so obiskali tudi gostje iz Maribora in Črnegore. Prva igra „Iz dnevov skrbi in žalosti“ nam je pokazala prizore, ki se v vojnem času godijo po celem Slovenskem, ozir. po skoro celem svetu. Druga igra „Ljubezen Marijinega otroka“ nam je slikala prelepo potezo slovenskega ljudstva, ki se v svojih zasebnih in splošnih stiskah zateka k Mar'ji, kar se tudi v sedanjem času vidi pri vojaki in doma ostalih. Vmes so se vršile mične domoljubne pesmi in čustveno prednašane deklamacije. V duhu so se udeležili prireditve tudi mladeniči-vojaki. Tako piše M. V. iz Rusko-Poljskega: Čeravno nimam povabila za igro na Svečnico, vendar se je hočem udeležiti, če re osebno, pa pismeno. Tudi imamo igre tukaj na severu — pa z godbo, ki nam jo pejejo noč in dan kanoni. Toraj srčno pozdravljeni mladi igralci in vsi udeleženci ter narodno misleči St. Lovrenčani. Z Bogom domovina, mili moj slovenski dom! A. Č. piše: Ker se ne morem zdaj vaše prireditve udeležiti, kakor sem se dozdaj vsake, ker mi je Bog za nekaj časa drugi stan odločil, vas vse iskreno pszdravljam, vrle igralke in igralce ter pevke ter vse zbrano občinstvo. F. R. iz galicijskega bojišča pravi: Zahvalim se vam za povabilo, rad bi prišel k prireditvi, pa se noče vlak tukaj ustaviti, da bi vstopil! Od obali jadranskega morja iz Pole pozdravlja J. P.: Med oznanili v „Sl. Gosp.“ sem našel tudi povabilo k gled. predstavi v Sv. L. na Dr. p. Veseli me, da naše bralno društvo deluje naprej. Dasi bo moj pozdrav prišel prepozno, vendar Vas vse skupaj srčno pszdravljam in Vam kličem: Po začrtan! poti naprej! — Srčno nas doma ostale veseli zanimanje za društvo, ki so ga o priliki prireditve pokazali naši mladeniči-vojaki. Iskrena vam zahvala za vse lepe pozdrave, v imenu vseh! Zdaj branite prestol in dom z mečem in puško, s krvjo in življenjem svojim, a Bog daj kmalu zopet srečne čase, ko bomo vsi skupaj z uma svitlim mečem v okrilju krščanske slovenske organizacije se borili za napredek in pravice, za boljšo bodočnost naše mile domovine slovenske. — Iz Dunaja je prejelo bralno društvo od našega ro-

jaka preč. g. p. J. Šterbak lepo zveneč pozdrav — 10 K! Bog plačaj obilno! — V soboto dne 6. februarja sta obhajala zlato poroko Janez Osenjak in Marija roj. Hiti iz Župeče vasi.

Vurberg. Franc Postrak, infanterist 26. domobranskega pešpolka v Mariboru, 12. stotnija, piše z dne 20. januarja svojemu očetu na Vurbergu: Mislim, da me imate že za rajnega, pa ljubi Bog me je še do sedaj obvaroval vsake nesreče, čeprav sem bil v mnogih strašnih bojih in še zlasti v tej hudi zimi. Tukaj imamo veliko snega in silno zimo, pa smo skoraj vedno na prostem, po dnevu in po noči. To Vam je življenje! Roke in noge imamo čisto namrznjene, a drugače sem tudi pri slabem zdravju. Če bi prišel domu, bi me ne poznali, sem suh, kosmat in ušiv! Tolikokrat sem Vam že mislil pisati, a smo bili v takih krajih, kjer vojna pošta navadno ni šla. No, pa čeprav nam bolj slabo gre, nas tolaži to, da se Rusom, katere pred seboj gonimo, nič boljše ne godi.

*** Pacinje pri Ptuj.** Velika nesreča, globoka žalost je obiskala minuli teden rodbino Petrovič Jožefovo v Pacinju. V soboto 16. januarja nam je nemila, kruta smrt nenadoma ugrabila preblogo, občesposhtovano nam nad vse ljubo mamo Ivano Petrovič, v 53. letu, po hudi 6 tednov trajajoči bolezn, katero je prenašala s čudovito potrpežljivostjo. Kot spremljevalko v srečno večnost si je obenem izvolila eno izmed petero hčerk. Nežiko, ki je v cvitu svoje mladosti 18. let dan pozneje po kratkih, hudih bolečinah mirno v Gospodu zaspala. Naslednji dan je obhajala svoj god že v nebesih. Pridne mladenke, njene tovarišice, družice sina oz. brata č. g. novomašnika-bogoslovca so jo lepo spremile in same položile k preranemu počitku. Pogrebov so se udeležili tudi sinovi oz. bratje uradnik-adjunkt iz Nabrežine, č. g. duhovnik, vojak iz Maribora. Spoštovana krščanska rodbina, vsa okolica globoko žaluje radi prevelike, nepričakovane izgube. Bodi zvesti, vzgledni ženi, požrtvovalni, predobri materi in njeni hčerki dolgo trajan spomin in zemljica lahka! N. p. v m.!

Št. Vid-Grobelno. Dne 29. januarja je umrla učiteljica gospa Hermina Stritar, nadučiteljeva soproga.

Celje. Mestna dekliška šola se je uradno zaprla, ker je ena učenka zbolela na pegastem legariju. Vzela je kruh od vojaka, ki je prišel s severnega bojišča.

Iz justične službe. Avskultanti: Henrik Eder, Gustav Barle, dr. Ivan Hojnik, dr. Ivan Krašek, dr. Henrik Schreiner, dr. Ivan Močnik, Albrecht Schwab, dr. Matija Zorjan, dr. Blaž Reichmann, dr. Jožef Pammer, dr. Henrik Poschacher, dr. Franc Jenko, dr. Alojzij Lešnik in dr. Armin Gubö, so imenovani sodnikom za graško deželno višjesodno okrožje.

Zadnja poročila, došla v pondeljek, 8. febr.

Rusi se umikajo iz južne Bukovine.

Dunaj, 7. februarja.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Položaj na Rusko-Poljskem in v Zahodni Galiciji je nespremenjen.

V južni Bukovini je prodiranje avstrijskih čet uspešno, Rusi se popolnoma umikajo. Včeraj dne 6. februarja je bilo 1200 Rusov ujetih. Zaplenjenega je bilo veliko vojnega gradiva.

Popoldne so ukorakale avstrijske čete med velikim veseljem prebivalstva v bukovinsko mesto Kimpolung.

Na južnem bojišču nobene spremembe.

V Ađriji je imel napad junaških avstrijskih zrakoplovcov na francoske ladje, ki dovažajo sovražnikom vojne potrebščine, dober uspeh, kajti zadelo jih je več bomb, vrženih iz zrakoplovov.

Anglija napada Nemce preko Nizozemske?

Ko se je razglasilo, da Anglija namerava prepeljati nove in velike čete na evropsko celino, je postala Nemčija nenavadno razburjena. Napovedala je Angležem pomorski boj, v katerem bo po lastni izjavi vse uničila, kar pride nemškim ladjam nad vodo in pod vodo nasproti. Ta razburjenost in odločen nastop pa postane razumljiv, ako izvemo:

V vseh poučenih političnih krogih se že dolgo govori, da namerava Anglija novo zbrane in izurjene čete izkrcati ob nizozemski obali ter skozi Nizozemsko pasti nemškim četam v Belgiji v hrbet. Nemčija je izvedela za nakano, hitro utrdila Antwerpen ter razglasila na morju brezobziren boj vsemu, kar je z Angleži v zvezi.

Prodiranje Italijanov v Albaniji.

Rim, 5. februarja.

Ruski list „Ruskoje Slovo“ piše, da je izvedela ruska vlada, da namerava zasesti Italija razven Valone še več drugih mest v Albaniji.